N°. 257. 1835.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws-Blad.

Zondag en Maandag 27 en 28 October.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BELGIE.

BRUSSEL, den 25sten October.

Men spreekt van de benoeming eens ministers van finantien, ter vervanging van het interim, hetwelk tot dus verre door den heer *Duvivier* is waargenomen. *l'Union* meent, dat men daarbij aan den secretaris generaal van dat departement, *Leon*, zou denken; doch *l'Emancipation* houdt zijn confrater ten deze voor verkeerd onderrigt. Hetzelfde blad discht ook zijnen lezers het ongegronde berigt op, dat de generaal *Dibbetz*, om zich tegen alle oproer binnen Maastricht te verzekeren, het noodzakelijk geoordeeld had alle jonge ongehuwde lieden de stad te doen verlaten.

— De abt *Helsen*, wiens nieuwe leerwijze onder de geestelijkheid steeds veel beweging veroorzaakt, heeft het lokaal, waar hij tot heden zijne godsdienstoefeningen gehouden heeft, voor een jaar gehuurd.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren waren genoteerd: Belg. 93¾,⅝; Metall. 94¾; Braz. 67¼; Sp. perpet 58¾,59⅛,59; 3 pCt. 38½; Uitgest. 11½,12; Nap. 84; Sicil. 90; Rom. L. 89.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 23sten October.

Volgens het *Journal de Paris*, is er te Bayonne een Engelsch courrier gepasseerd, die den 16den uit Madrid was vertrokken, en deze hoofdstad in volmaakte rust had gelaten. Te Briviesca en te Bilbao was hij door de beide hoofden der opstandelingen, den bekenden priester *Merino* en den markies *de Valdespina* eenigen tijd opgehouden, zonder dat men het echter gewaagd had zijne depeches open te breken. Volgens een bijzonder berigt, zoude voorts de generaal *Ubal* uit Kastilien, aan het hoofd van 4000 man welgezinde troepen, tot Miranda zijn doorgedrongen, en aldaar de versterking afwachten, die hem van het observatie-leger op de westelijke grenzen moest geworden, om vervolgens tegen Vittoria en Bilbao op te trekken. De generaal *Erazo*, die in Navarre de partij van don *Carlos* had gekozen, moet op Fransch grondgebied te St. Jean Pied de Port de wijk hebben genomen en zou van daar naar Pau worden overgebragt.

De berigten die men van de grenzen ontvangt, zijn intusschen ook heden, voor de zaak der koningin minder voordeelig.

In het koningrijk Navarre moet de opstand zich merkelijk uitbreiden, en ten bewijze, dat zulks niet geheel bezijden de waarheid is, deelt men eene proclamatie van den onderkoning den *Antonio de Sola*, van den 14den dezer uit Pampeluna gedagteekend, mede, waarbij geheel dit koningrijk in staat van beleg wordt gesteld, met zoodanigen ernst, dat de kennisneming van alle misdaden, die met de tegenwoordige omstandigheden in verband staan, aan eene permanente militaire commissie wordt opgedragen. Twee dagen later schreef men uit Pampeluna, dat de toestand zelfs dier hoofdstad zeer bedenkelijk werd, daar de bevolking in beweging geraakte, en de bezetting uit slechts tweeduizend man bestaande, te zwak was om eenigen weerstand te bieden. Men wachtte, wel is waar, ondersteuning van Madrid, doch de opstand was in de omstreken zoo algemeen, dat de stad welligt, vóór de aankomst dier troepen zoude geblokkeerd zijn. De laatste courrier, voegde men er bij, die van Bayonne over Pampeluna naar Madrid vertrok, is te Tafallo door de aanhangers van don *Carlos* opgehouden. Eenige dorpen in de omstreken van Irun, die reeds vroeger deze partij gekozen hadden, waren uit vrees voor de bende vrijwilligers, aan wier hoofd zich *El Pastor* bevond, tot Kest wedergekeerd. In het opperbevel over de koningsgezinden in Navarre, schijnt de straks genoemde kolonel *Erazo*, den generaal *Santos Ladron* te zijn opgevolgd; immers er zien twee proclamatien van hem het licht, waarin hij de bevolking te wapen roept en zich als derzelver aanvoerder voordoet.

Het *Mémorial Bordelais* vermeldt, en zulks werd heden ter beurze vrij algemeen bevestigd, dat de troepen der koningin, met de aanhangers van don *Carlos*, te Quinta la Falga handgemeen waren geweest, en zoo al niet waren geslagen, dan toch zonder eenig voordeel waren teruggetrokken.

Omtrent het lot van don *Carlos* heerscht nog altijd dezelfde onzekerheid, doch men verspreidt eene proclamatie, welke door hem op den 1sten dezer te Abrantes aan de Spaansche natie zou zijn uitgevaardigd. Ofschoon de echtheid van dit stuk betwijfeld wordt, deelen wij hetzelve mede:

Spanjaarden!

Hoe grievend is voor mij het berigt geweest van het overlijden van mijnen beminden broeder. Te midden mijner smarten, had ik tot nu toe de verzachtende troost, dat hij in leven was, want zijn behoud had voor mij de meeste waarde. Bidden wij God dat hij hem in zijne heilige heerlijkheid doe deelen, indien hij niet reeds het eeuwig gelukkig verblijf is ingegaan.

Ik begeer den troon niet; het is ver van mij dat ik een vergankelijk goed zoude najagen; maar de godsdienst, de voorschriften der wetten op de erfopvolging, en de bijzondere verpligting om de onvervreemdbare regten mijner zonen, en van alle mijne geliefde bloedverwanten te verdedigen, noodzaken mij de Spaansche kroon, waarvan men mij door eene bepaling strijdig met de wet, die onveranderlijk behoort te zijn, heeft willen berooven, te verdedigen.

Sedert het oogenblik van het overlijden van mijnen geliefden broeder, verwachtte ik dat de noodige beschikkingen om mijn gezag te erkennen en uit te roepen, zouden gemaakt zijn; en tot nu toe zoude men als verraders hebben kunnen beschouwen degenen, die dit uit eigen beweging en met geweld wilden doen; thans echter zou men zich aan verraad schuldig maken, door zich niet aan mijne zijde te scharen. Ik zal bovenal als zoodanig beschouwen, de generaals, gouverneurs en andere burgerlijke of militaire beambten, die er van zullen onderrigt zijn, wanneer de Goddelijke Voorzienigheid mij in den schoot van mijn vaderland, aan het hoofd mijner getrouwen doet terugkeeren.

Ik beveel bovenal eensgezindheid, vrede en menschenliefde. Ik kan het denkbeeld niet verdragen, dat de Spaansche katholijken, die mij liefhebben, kunnen moorden, rooven of eenige andere buitensporigheid begaan. De goede orde is de eerste behoefte van den staat; het is de belooning die de goede menschen van hunne opofferingen trekken, doch het is tevens de kwelling der boozen en van hunne goddelooze sekten. Dat aldus vervuld worde hetgeen ik zoo dikwijls gewenscht heb.

— De *Sentinelle de Bayonne* vermeldt, dat de luitenant-generaal *Harispe* met zijnen staf den 15den dezer in die stad was aangekomen; dat de eerste brigade, uit twee regimenten bestaande, onder bevel van den generaal *Nugués*, in de omstreken zoude gekantonneerd blijven, terwijl de tweede, onder den generaal *Lardet*, uit twee regimenten bestaande, aan de zijde van Pau werd vereenigd. Te Auch en Tarbes bevond zich de brigade kavallerie, ... generaal *Grouchy*.

— De dichter *de Lamartine* is in Frankrijk terug gekeerd.

— De bloedverwanten van den keizer *Napoleon*, schijnen zich meer en meer aan de revolutionnaire partij in Frankrijk te willen aansluiten. De jonge *Lodewijk Bonaparte*, heeft aan de redactie van het ultra-republikeinsch blad *la Tribune*, eenen zilververgulden sabel gezonden, om daarvan de opbrengst ter gemoetkoming in de veelvuldige en aanzienlijke boeten, waarin dit dagblad is verwezen, te doen strekken.

— De fondsnotering ter beurze van heden (23 *October*) was als volgt: 5 pCt. kont. 101,85; op tijd 101,90; 3 pCt. kont. en op tijd 74,15; Nap. renten kont. 90,40; op tijd 90; Sp. perpet. kont. 62; op tijd 61⅞; 3 pCt. kont. en op tijd 36¾; Cortes 15½.

NEDERLANDEN.

GRAVENHAGE, den 26sten October.

De staatkundige mededeeling, door den minister van buitenlandsche zaken, den heer *Verstolk van Soelen*, aan de beide kamers der Staten Generaal, op eergisteren gedaan, was van den volgenden inhoud:

EDEL MOGENDE HEEREN!

Bij het vijfde artikel der voorloopige overeenkomst, op den 21 Mei dezes jaars tusschen Nederland ter eenre, en Frankrijk en Groot-Brittanje ter andere zijde, gesloten, verbonden zich de hooge contracterende partijen zonder verwijl zich te zullen bezig houden met het eindverdrag, hetwelk de betrekkingen tusschen de Staten van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg, en België moet vestigen, en bepaalden, dat Hoogstdezelven de Hoven van Oostenrijk, Pruissen en Rusland zouden uitnoodigen tot hetzelve mede te werken.

Zoo ras men alhier kennis droeg dat de drie Hoven die uitnoodiging hadden aangenomen, begaven zich twee gevolmagtigden van den Koning naar Engeland, tot hervatting der onderhandeling over het bedoelde verdrag met de Londensche Conferentie.

Door de ondervinding geleerd, dat geschrevene betoogen, en derzelver spoedige bekendmaking weinig geschikt waren om zich te verstaan, en verlangende zoo veel mogelijk alle vertraging en afwijking van het hoofddoel te vermijden, stelden zij voor, dat alles mondeling zoude worden behandeld, slechts datgene worde op het papier gebragt, waaromtrent men het zoude zijn eens geworden, en dat gedurende de onderhandeling het geheim van derzelver loop zoude onkundig blijven.

Dit zijnde afgesproken, boden zij de twee ontwerpen aan, welke ik hiernevens overlegge, het eene van een traktaat met de drie Mogendheden, het andere van een traktaat met België in het eerste ... van de onderhandeling aan nieuwe verwikkelingen bloot te stellen, of nieuwe eischen te behelzen, waren het, behoudens zeer enkele wijzigingen,

dezelfde opstellen, reeds in 't najaar van het afgeloopen jaar te berde gebragt, en den 3 November aan U Edel Mogenden medegedeeld. Aldus werd de onderhandeling eigenaardig weder opgevat, daar waar zij gebleven was. De Regering gaf daarbij opzettelijk de voorkeur aan den geheel onpartijdigen arbeid haar in der tijd door de gezantschappen van Oostenrijk, Pruissen en Rusland aangeboden, de onmiskenbare strekking hebbende, om de verschillende denkbeelden en vorderingen in overeenstemming te brengen tot elkander; en, in het oog houdende het aan haar geuit verlangen, dat gemiddelde cijfers mogten worden ingevuld, oordeelde zij geenen meer ondubbelzinnigen waarborg te kunnen leveren harer inschikkelijkheid, dan door insgelijks aan dien wensch toe te geven.

In hare nota van den 10 Julij 1832 had de Londensche Conferentie verklaard, slechts weinige aanmerkingen te hebben op het ontworpen traktaat met de vijf Mogendheden, minder den inhoud betreffende, dan de bewoordingen. De menigvuldige veranderingen, thans in dit stuk verlangd, sommige van welke de strekking er van wezenlijk aangingen, waren derhalve onverwacht. Na termin werden zij bewilligd, en erlangde aldus het traktaat de paraphering.

Geparapheerd werden insgelijks de meeste artikelen van het traktaat met Belgie, en alhoewel hiervan voor alsnog bleven uitgezonderd de artikelen 7, 9, 10, 11 en 23 van het Nederlandsche ontwerp, de meeste gewigtige punten der onderhandeling bevattende, zoo zal men echter het belang van dezen voortgang gereedelijk erkennen, wanneer men het oog vestigt, niet op den eenvoudigen aard der alsnu overeengekomene artikelen, maar op de verwikkelingen, waarmede de regeling ook der eenvoudigste dingen is vermeld gegaan.

Terwijl de Nederlandsche Gevolmagtigden te vergeefs naar de eigenlijke oorzaak omzagen van den tegenstand, dien zij bij iederen stap der negociatie ontmoetten, welke oorzaak toch niet gezocht kon worden in het belang der voor Europa zoo onverschillige, nog onvereffend geblevene punten, en misschien eerst door volgende gebeurtenissen zal aan den dag geraken, zoo werden omgekeerd tegen hen twee bezwaren ingebragt, zoo menigmaal in de staatkundige onderhandelingen van alle tijden geopperd, dat men naauwelijks kon vermoeden dezelve op nieuw te zien herleven. Het waren geene andere, dan dat de Nederlandsche Regering tot schikking ongenegen was, en dat hare gevolmagtigden niet voorzien waren van genoegzame voorschriften.

Het eerste strekte ter beantwoording, zoowel van hetgeen die Gevolmagtigden toegaven, als van hetgeen zij verlangden, en toen er vier punten omtrent de Schelde onvereffend gebleven waren, en zij er één geheel, het cijfer van een ander letterlijk voor de helft, en de twee overige, zoo ver deze zich met cijfers laten in verband brengen, voor drie vierden of zeven achtsten, bewilligd hadden, ook toen werd hun toegevoegd, men zag klaar, dat het 's Gravenhaagsche kabinet van alle schikking afkeerig was. Intusschen bleef een betoog, uit mijne tegenwoordigheid te Londen getrokken, onbeantwoord; want erkennende de wisselvallige uitkomst van alle onderhandelingen, en dat ook ditmaal die wisselvalligheid mij niet had mogen terughouden van de aanvaarding dezer zending en van de vervulling mijner pligten jegens mijn Vaderland, veroorloofde ik mij te vragen, hoe men zich toch verklaarde, dat ik mij onkundig zoude bevonden hebben van de eigenlijke gezindheid der Nederlandsche Regering, of dat ik, kennis dragende van hare ongenegenheid tot schikking, de zending naar Londen zoude op mij genomen hebben met het doel om niet te sluiten.

Wat de voorschriften betrof, zoo waren dezelve in zulk eenen ruimen zin gesteld, dat ik naar Engeland overstak met de waarachtige overtuiging van te slagen, en ons toegeven op vele eischen in afwijking van het ontwerp der drie Hoven droeg er de blijken van; doch wanneer onder genoegzame voorschriften verstaan moet worden, de bevoegdheid om zich ook aan de meest overdrevene vorderingen zonder eenige uitzondering hoegenaamd te onderwerpen, in dat geval erkenne ik, dat die der Nederlandsche Gevolmagtigden onvolledig waren.

Tot hiertoe was in de verschillende ontwerpen ten aanzien der territoriale schikkingen omtrent het Groot-Hertogdom Luxemburg de toestemming der Agnaten van het Huis van Nassau, mitsgaders die van het Duitsche Bondgenootschap voorbehouden. Thans werd uitgedrukt, dat het aan den Koning verblijvende gedeelte der provincie Limburg tot Nederland zoude behooren, en in het derde artikel van het traktaat met de vijf Mogendheden werd van de toestemming der Agnaten en van het Bondgenootschap gewaagd in den voorledenen tijd, en gezegd, dat de akten, dezelve behelzende, gevoegd waren bij het tegenwoordige traktaat.

Deze wijziging van het derde artikel, ten gevolge van welke de aanvrage en verkrijging dier toestemming de teekening van het traktaat moesten voorafgaan, bij het vertrek van hier niet hebbende kunnen voorzien worden, bragt de Nederlandsche Gevolmagtigden in het geval van daaromtrent nadere voorschriften te vragen, en werden zij dien tengevolge gemagtigd tot de paraphering van het aldus gestelde artikel, na vooraf verklaard te hebben, dat de Koning Groot-Hertog de verlangde stappen bij de Agnaten van Hoogstdeszelfs huis, en bij het Duitsche Bondgenootschap doen zoude, zoodra de vorderingen der tegenwoordige onderhandeling van aard zouden zijn, om aanleiding te geven tot die stappen.

Overeenkomstig deze magtiging betuigden zij, in de zitting der conferentie van den 27 Julij, bereid te zijn tot de paraphering van het geheele traktaat met de vijf hoven, en het oog gevestigd, ten einde van mijne zijde alle onnaauwkeurigheid al ware het zelfs slechts in de bewoordingen, voor te komen, op de mij uit 's Gravenhage toegezondene verklaring, voegde ik er mondeling, in overeenstemming met den aangenomen vorm bij, » que » le Roi ferait les démarches désirées auprès des agnats de la maison de » Nassau, et auprès de la confédération Germanique, aussitôt que les pro» grès de la négociation seraient de nature à motiver de pareilles démarches." Een der leden zijn misnoegen hebbende aan den dag gelegd over deze bijvoeging, scheen de conferentie eenige oogenblikken te aarzelen, doch ging vervolgens met 's Konings gevolmagtigden over tot de paraphering. In hare volgende, en in verscheidene latere zittingen drong zij nu aan, zonder dat de onderhandeling de dezerzijds bedoelde vorderingen nog gemaakt had, op het dadelijk doen der stappen bij de Agnaten en het bondgenootschap, met uitnoodiging om dit haar verlangen uit te drukken bij den Koning, waarop werd geantwoord, dat men zich indedaad met deze zaak in 's Gravenhage onledig hield, en de openingen, aan de Agnaten en het bondgenootschap te doen, reeds werden ontworpen, doch dat de afzending er van slechts wachtte naar de regeling van een paar hoofdpunten der onderhandeling, hebbende de Koning geoordeeld, dat het vragen der toestemming op een vroeger tijdstip minder kieschheid zoude aan den dag leggen jegens de Agnaten en het bondgenootschap, welke, al werd die toestemming ook maar voorwaardelijk verleend voor het geval, dat het traktaat tot stand kwam, zich bij eene tegenovergestelde uitkomst zouden kunnen geraakt vinden door zulk éénen ijdelen, doch niettemin openlijken stap voor het oog der wereld, en zijnde tevens begrepen, dat dezelve vóór de regeling van een paar hoofdpunten de verdere onderhandeling te veel zoude brengen uit haar geheel, en nadeelig werken op de voorwaarden der nog onvereffend geblevene punten. Ik heb gemeend de toedragt dezer zaak eenigzins omstandig te mogen ontvouwen, omdat er elders openlijk beweerd is, dat de verklaring, door mij zoo even woordelijk aan U Edel Mogenden voorgelezen, eerst na de paraphering door Nederland als een uitvlugt zoude zijn aangevoerd, om den gang der onderhandelingen te belemmeren. Niets is onnaauwkeuriger dan dit voorgeven; want, wat men ook over het uitgedrukt verlangen onzer Regering moge gedacht hebben, zoo veel staat zeker, en de mededeelingen van het Departement van Buitenlandsche Zaken aan de gezantschappen der vijf mogendheden alhier getuigen, dat de verklaring is afgelegd vóór de paraphering, en dat dierhalve het Nederlandsche kabinet volkomen geregtvaardigd is van het verwijt, alsof hetzelve er eerst later mede ware opgetreden.

De conferentie heeft hierop den 24 Augustus hare zittingen onbepaaldelijk verdaagd, tot dat de bedoelde openingen zouden zijn verwezenlijkt, en heeft de Koning, mijnen medegevolmagtigde te Londen latende, mij herwaarts ontboden tot het geven van mondelinge ophelderingen.

Dit beknopt verslag, waartoe ik mij, ten gevolge van hetgeen elders geschied is, heb bevoegd gevonden, zal aan U Edel Mogenden, naar ik mij vleije, den jongsten gang der onderhandeling kenbaar maken.

Te gelijker tijd ontmoette de uitvoering van het vierde artikel der voorloopige overeenkomst, ten aanzien der vrije gemeenschap van Maastricht, eenen onvoorzienen tegenstand, waarvan de aard uit de volgende stukken blijken zal, als: eene nota van Zijne Majesteits gevolmagtigden van den 27 Julij ll.; — het antwoord op dezelve van de Engelsche en Fransche plenipotentiarissen van den 5 Augustus, met ééne bijlage; — het wederantwoord daarop ingediend den 14 September ll., met het daarin vermelde credentiaal voor de Belgische commissarissen te Zonhoven; — de nadere nota van de Fransche en Engelsche plenipotentiarissen van den 29 September, met het stuk daarin vermeld; — en laatstelijk het antwoord, den 18 dezer door 's Konings gevolmagtigde daarop gegeven.

F. I.

Na dit alles heb ik thans grond om aan U Edel Mogenden aan te kondigen, dat zich sedert eenige dagen het uitzigt geopend heeft, niet alleen tot vereffening van dit bijkomend geschil, maar, wat meer zegt, tot den voortgang der pogingen om eene algemeene schikking te verkrijgen.

Eene zending van wege Hunne Majesteiten de Keizers van Oostenrijk en Rusland en den Koning van Pruissen, bij den Koning ontvangen, draagt zoodanig den stempel van Hoogstderzelver opregte vriendschap en ware belangstelling, dat Zijne Majesteit niet geaarzeld heeft, daaraan ook door onbeperkt vertrouwen van Hoogstdeszelfs zijde te beantwoorden, en indien de gunstige voorteekenen ook ditmaal niet falen, zoo mag men vertrouwen eindelijk eene aannemelijke afdoening te zien volgen op de inspanning en beradenheid, waarmede de regering deze moeijelijke onderhandeling gevoerd heeft.

Edel Mogende Heeren! Ware het mij geoorloofd aan mijne neiging gehoor te geven, misschien zoude ik mijne rede met de aanvoering van sommige waarnemingen kunnen sluiten, geschikt om eenig licht te verspreiden over de staatkundige verwikkelingen van ons werelddeel, en over hare werking op de buitenlandsche betrekkingen van 't Vaderland. Doch er zijn omstandigheden, welke, wanneer zij ter sprake gebragt worden, nog verslimmeren. Wie dan zal zoo vermetel zijn eenen sluijer weg te rukken, die het aanroeren niet wil dulden, en welken het heilzaam zijn kan te eerbiedigen, en hoe zoude ik mogen vergeten, dat het tegenwoordig nu niet behoort tot die tijden van zeldzaam geluk, door Rome's diepstdenkenden geschiedschrijver geprezen, daar 't vrij staat te gevoelen wat men wil, en te zeggen wat men gevoelt.

Bij Zr. Ms. besluit van 7 dezer is ook tot 2den luitenant bij de kompagnie mobiele schutterij dezer stad, benoemd, de tot heden als sergeant-majoor bij gemelde kompagnie dienende vrijwilliger *J. C. Apol.*

— Heden had er onderlinge kantonnements-verwisseling plaats van de 2de afdeeling Zuid-Hollandsche schutterij, waarvan het eerste bataillon zich naar Terheyden en het tweede naar Ginneken en Bavel sich begaf. Wij hadden daardoor het genoegen deze afdeeling, meest uit Rotterdamsche schutters bestaande, onze vesting te zien passeren, en bij het kort oponthoud gelegenheid, om zoowel hunne uitmuntende houding als geoefendheid te bewonderen.

— Door den heer kolonel *van Wyck*, Militaire Intendant alhier, is bij den heer Agent van 's rijks schatkist te dezer stede eene som gestort van *drie honderd guldens*, zijnde de gedeeltelijke opbrengst van het werkje getiteld: *Het Vuistregt, of drie brieven aan de Franschen*, 't welk ten voordeele uitgegeven is geworden van de gekwetsten en nagelatene betrekkingen van gesneuvelden op de Citadel van Antwerpen en de vloot.

— Op den 25sten dezer had in het departement der Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen* te Grave eene belangrijke plegtigheid plaats. Aan zes personen, zijnde de pontonniers *W. Kooleuwijn* en *J. Kort*, een ingezeten dier plaats *H. van de Middegaal*, de artilleristen *A. Raafs* en *A. de Man*, en den fuselier bij het reserve bat. der 7de afd. inf. *W. van Stuifvenberg*, werden, aan elk hunner, als eerblijk, het *vereerend getuigschrift* der Maatschappij, met de *zilveren medaille* voor de beide eerstgenoemden, en de *bronzen* voor de overigen uitgereikt.

Deze personen hadden zich die vereerende onderscheiding waardig gemaakt door het, op den 6den December van het vorig jaar, meerendeels met levensgevaar, redden van elf menschen voor de stad Grave, uit de rivier de Maas, die destijds eene buitengewone hoogte had bereikt. In eene boot werden een twaalftal manschappen, bestemd om de wacht op het fort Koehoorn te betrekken, overgebragt. Aan de schipbrug gekomen, stortte de boot, plotseling, met de zich daarin bevindende militairen om, die door hunne wapenen belemmerd, zich spoedig in een zinkenden toestand bevonden of door den fellen stroom wegdreven. Dadelijk snelden burgers en militairen, die getuigen van het voorval waren, deze ongelukkigen ter hulp, om het eerst wedijverende hen aan het

dreigend levensgevaar te ontrukken, en het mogt de bovengenoemde menschenvrienden, door de uiterste krachtinspanning, gelukken, van de twaalf personen elf uit den stroom te redden en in het leven te behouden, terwijl alleen de twaalfde, een jong artillerist in den bloei des levens, in weerwil van alle aangewende pogingen, zijnen dood in de golven vond.

De Eereblijken der Maatschappij, voor deze hulpvaardigheid en betoonde redding toegekend, werden onder gepaste aanspraken aan hen uitgereikt door den WelEd. Gestr. Heer *S. Creutz*, Kapitein der Artillerie, 2den voorzitter van het Departement, terwijl de Secretaris, de WelEerw. Heer *A. Losgert*, Predikant bij de Herv. Gemeente, vooraf eene toepasselijke redevoering gehouden had over *de belangrijkheid, die de kennis der groote daden en der verdiensten van het voorgeslacht, in ons vaderland, oplevert voor de nakomelingschap.*

De plegtigheid werd, behalve door eene aanzienlijke vrouwenschaar, bijgewoond door den heer Generaal-majoor, opperbevelhebber der vesting, door het stedelijk bestuur en verdere autoriteiten en vele aanzienlijke ingezetenen der Stad, die een wezenlijk belang in de Maatschappij stellende, daarmede toonden, hoezeer haar bloei in het nut dat zij sticht hun ter harte gaan.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 25sten October.

De proclamatie door de Zwitsersche bondsvergadering bij het einde harer zitting afgekondigd, luidt aldus:

Bondgenooten! Toen voor nagenoeg tien weken de bekende voorvallen in de kantons Schwijtz en Basel de ernstige en krachtdadige tusschenkomst van het bondgenootschap vorderde, nam de landdag zoodanige maatregelen, als hem geschikt voorkwamen om de rust en wettige orde in die streken weder te herstellen, en het dreigend gevaar van het gansche vaderland af te wenden. De landdag vertrouwde destijds op U, Bondgenooten! Bij herhaling vermaande hij U zijne pogingen met ijver te ondersteunen. Gij hebt aan die stem gehoor gegeven. Zoo vele duizenden verlieten bij de eerste oproeping hunne vreedzame woningen en snelden te wapen. Onze pogingen zijn met den besten uitslag bekroond. Aan hunnen vorigen ongelukkigen toestand ontrukt, genieten thans de kantons Schwijtz en Basel de wettige orde, die hun weldra de zegeningen des vredes, waarvan zij zoo lang beroofd waren, weder zal doen genieten. De bekende, en met het bondgenootschap strijdige vereeniging van Sarnen is ontbonden. Alle de leden van het Zwitsersch bondgenootschap zijn thans op nieuw bij den landdag vertegenwoordigd. De Zwitsersche Natie heeft binnen en buiten die kracht ontwikkeld, welke de handhaving harer vrijheid en onafhankelijkheid waarborgt. Dit is, Bondgenooten! het gevolg uwer pogingen. De ware vaderlandsche zin, die gij bij deze gelegenheid hebt aan den dag gelegd, heeft tot deze gelukkige verandering aanleiding gegeven, en het vaderland voor groote onheilen bewaard. De afgevaardigden der onderscheidene bondsleden, achten het in het oogenblik, waarin zij scheiden zullen, hunnen pligt, U, Bondgenooten in naam des vaderlands daarvoor te danken. Vooral behoort U die dank, wakkere krijgslieden! Gij hebt U de grootste aanspraak op de erkentenis uwer medeburgers verworven. De bereidwilligheid waarmede gij aan de oproeping voldeed, de krijgstucht, die gij in acht naamt; de bedaarde ernst die U onderscheidde, hebben bewezen, dat gij bondgenootschappelijke krijgslieden waart, uwer afkomst waardig en verdienende dat het vaderland, bij elk gevaar, op uwen moed, op uwen arm met het meeste vertrouwen rekene. Bondgenooten, laat ons hopen, dat ons dierbaar vaderland, onder Gods almagtige bescherming, een steeds duurzamen en onbekommerd geluk zal genieten: Uwe regeringen zullen steeds pogen elk gevaar van U af te wenden, U naar buiten de behoorlijke achting te verzekeren, de algemeene welvaart van binnen te bevorderen, en de kracht van het gansche bondgenootschap tot welzijn van het algemeen te doen strekken. Geeft aan Uwe regeringen uw vertrouwen! Dat eendragt u verbinde even als in vorige dagen onze vaderen! eerbiedigt wederkeerig Uwe regten, en hebt eerbied voor de wetten! Zonder goede orde bestaat er geene vrijheid, en zonder vrijheid is er geen geluk voor het Zwitsersch volk denkbaar! Gods zegen ruste op ons en op het dierbaar vaderland!

Gegeven te Zurich, den 15 wijnmaand 1833.

— De afgevaardigden van Neuenburg uit Berlijn terug gekomen zijnde heeft de staatsraad van dit kanton het antwoord des Konings bij proclamatie openbaar gemaakt.

— Van Geneve meldt men, dat aldaar bij voortduring een aantal Italiaansche vlugtelingen eene schuilplaats zochten, doch dat het bestuur voorzigtig had geoordeeld, deze vreemdelingen voor een gedeelte naar elders te verwijzen.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — Professor BOGUSLAWSKI heeft het volgende nopens de beroemde *Halleysche* komeet bekend gemaakt: Deze komeet zal in het laatste van Augustus 1835 in het sterrebeeld van den *Stier* verschijnen, ofschoon nog zeer zwak, dewijl zij alsdan nog meer dan 40 millioen Duitsche mijlen van de aarde verwijderd is. Daar de rigting harer beweging in den beginne naar de aarde gekeerd is, zoo zal haar stand aan den hemel tot het midden van September slechts weinig veranderen, doch haar aanwas in helderheid zeer snel toenemen. Den 15den September zal zij 20 millioen mijlen van ons verwijderd zijn, en als dan dagelijks hare prachtige schijf meer en meer ontwikkelen, hare beweging sneller worden en zij vroeger opkomen. In de laatste helft van September komt zij in de *Tweelingen*, en bereikt den 1sten October, nog maar slechts zes millioenen mijlen van ons verwijderd zijnde, den noordervoet van den *Grooten Beer*, alwaar zij niet meer ondergaat. Om dezen tijd heeft zij haren grootsten glans en hare meeste schijnbare grootte bereikt. Den 6den October is zij de aarde het digst genaderd en slechts drie en een half millioen mijlen van dezelve verwijderd. Van dien tijd komt zij schijnbaar de zon nader, gaat des avonds vroeger onder en verwijdert zich van de aarde. In het begin van 1836, wanneer zij weder 40 millioenen mijlen van ons afstaat, wordt zij wederom voor ons zigtbaar. Tevens nadert zij alsdan voor de tweedemaal de aarde, van welke zij den 1sten Maart 1836 slechts 25 millioenen mijlen verwijderd is, en is alsdan, des morgens, in de sterrebeelden de *Raaf* en den *Beker* zigtbaar. Van daar verwijdert de komeet zich meer en meer van onzen aardbol en van de zon, om eerst na 76 jaren, in het jaar 1912, onze streken in het hemelruim weder te bezoeken. — Aan de beoefenaars van de Viool dient te worden aanbevolen het kostbaar maar allervoortreffelijkst werk van den beroemden SPOHR, *Violin-schule*, 't welk met ophelderende platen en eene afbeelding van den vervaardiger, in groot folio te *Weenen* is uitgegeven. Met groote duidelijkheid en ongemeene scherpzinnigheid, deelt de schrijver over al de deelen van het vioolspel een schat van lessen mede, gegrond op de ondervinding en op eene diepe kennis der toonkunst; zoodat dit werk in zijne soort een meesterstuk mag genoemd worden. — Te *Berlijn* is de Opera *Semiramide* van ROSSINI in het Italiaansch door enkel Duitsche zangers ten tooneele gevoerd. — De kunstboot, waarmede eenigen tijd geleden te *Dantzig* proeven zijn genomen, en welke zonder zeilen, zonder stoom en zonder mast wordt voortgedreven [zie ons N°. van 4 en 5 Augustus], heeft eene aanmerkelijke verbetering ondergaan, zoodat zij thans bij hare laatste proefvaart (25 Sept.) eenen afstand, waartoe zij vroeger 4 uren en 33 minuten noodig had, in één uur en 10 minuten heeft afgelegd. De uitvinder, HOFMAN, houdt het middel waardoor de boot wordt voortgedreven, geheim, doch men gist, dat het kwikzilver is.

FRANKRIJK. — Volgens de Parijsche Dagbladen bevat de nieuwe Opera van CHERUBINI, *Ali Baba*, meer Muzijk dan Melodie, meer Harmonie dan Gezang, en alzoo meer neven-elementen dan hoofdzaken. Intusschen is het oordeel over dit Muzijk-werk zeer uiteenloopend. Velen komen daarin overeen, dat de muzijk van hetzelve minder die populariteit kan erlangen, als bij voorbeeld de *Freischütz* en *Robert le Diable*, waarvan men de melodiën overal op de straten hoort. — Te *Tours* zijn met het beste gevolg verscheidene Artesiaansche putten geboord. Opmerkelijk was de trapswijze toenemende hoeveelheid water, welke deze putten opgaven. De eerste gaf 30 liters in ééne minuut, de tweede 72, de derde 173, eindelijk de vierde meer dan 1000. Het water van deze laatste put heeft zich tot bijna 60 voeten boven den grond verheven.

ENGELAND. — De diepte van den Oceaan te peilen is tot hiertoe een probleem, 't welk nog op te lossen blijft, daar men met het peillood slechts tot eene zeer bepaalde diepte kan nederdalen, en, volgens LA PLACE, sommige gedeelten van den Atlantischen Oceaan en van de Zuid-zee eene waterdiepte van vele mijlen hebben. De Heer TALBOT heeft nu voorgesteld, om het onderzoeken van de diepte des Oceaans te beproeven, door de nieuw uitgevondene percussie-schalen (*percussion shells*) van het verdek van een schip te laten nedervallen. Deze werktuigen zullen, zoodra zij den bodem bereikt, een knal geven, en uit den tijd, welke er tusschen het oogenblik van indompelen en den knal verloopt, zou men de diepte kunnen berekenen, en deze zou al zeer aanmerkelijk moeten zijn, als men het geluid niet hoorde, vermits bij de proeven, door COLLADON op het meer van *Geneve* genomen, men het geluid eener klok door het water op een afstand van negen mijlen gehoord heeft. — Voor weinige jaren wist men van het zeegras, 't welk de kusten van *Groot-Brittannie* bedekt, geen ander gebruik te maken, dan tot mest, tot dat eindelijk de Heer GUILLEMIN te *Conquet* eene Sodafabrijk aanlegde, wordende de soda of het koolzuur natron uit zeegras getrokken. Deze fabrijk, eerst op eene kleine schaal aangelegd, heeft thans eene groote uitgebreidheid gekregen, en in dezelve wordt nu ook nog jodine, hydrate en nitrate van potasch, en sulfate van soda met groot voordeel vervaardigd. — Een onzer dagbladen haalt als een voorbeeld van dichterlijke voorspelling de twee volgende dichtregels van wijlen Dr. DARWIN aan, vervaardigd voor 40 jaren, toen de kennis van de kracht van den stoom nog in hare kindschheid was:

soon sal thy arm, gigantic steam, afar
drag the slow barge, or urge the rapid car,

dat is: *Dra voert uw krachtvolle arm, o reusachtige stoom,*
De snelkoets over 't land, de vlugboot door den stroom.

— Ten bewijze hoezeer de vaccine eenen weldadigen invloed uitoefent ter vermindering van de sterfte door de kinderpokken, strekt de volgende door eene Commissie uit het Parlement bekend gemaakte opgave van het aantal overledenen aan deze verschrikkelijke ziekte, voor de vaccine, bij de eerste invoering derzelve, toen vele vooroordeelen dezelve tegenwerkten, en nu zij bijna algemeen is geworden:

					Op 1000 dooden
Van	1770	tot	1780		102 aan de kinderziekte.
»	1780	»	1790		88 » » »
»	1790	»	1800		92 » » »
»	1800	»	1810		73 » » »
»	1810	»	1820		43 » » »
»	1820	»	1830		35 » » »
en naar de berekening der verloopene jaren					
»	1830	»	1832		26 » » »

In het hospitaal voor de kinderpokken te *Londen* waren van de 1785 gevallen, 619 lijders die geacht werden gevaccineerd te zijn, en 1166 die niet gevaccineerd waren. Van de gevaccineerden waren er 6 op de 100 gestorven, maar van de niet gevaccineerden 42 op de 100.

NEDERLANDEN. — De vermaarde Fransche Zanger ADOLPHE NOURRIT, heeft zijne voorstellingen op het 's Gravenhaagsche tooneel besloten, en heeft ook daar dien bijval gevonden, welke zijn krachtvol organ en uitnemend kunsttalent verdienen. In *Robert le Diable* heeft hij de meest algemeene toejuiching weggedragen, ofschoon kunstregters beweren, dat hij in *Ferdinand Cortez* het meest zijne begaafdheden heeft ten toon gespreid.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

VRIJDAG, *den 25sten October.*

pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4½ uur.	pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4½ uur.
NEDERLANDEN.				Cert. dito 1831. 5	91 5/8	91 3/4	91 11/16
Werkel. schuld 2½	50 5/8	50 1/2	50 11/16	Obl. te London. 5			
Dito dito 5	93 1/4	93 3/8	93 1/4	Certif. te Hamb. 5			
Uitgestelde dito . .	1 [illegible]			Inschrijv. Assig. 6	65 3/4	65 7/8	65 13/16
Kansbill. dito . . .	22 1/4	22 5/8	22 9/16	Certificat. dito . . 6			
Amort. Syndic. 4½	[illegible]	88 1/2	88	POLEN.			
Dito dito 3½	70 5/8	71 1/8	71	Aand. Loot. fl 300.			
Schatkistbiljetten 6	105 5/8	105		PRUISSEN.			
Oorlogsladen . . 5	99 1/8			Dito dito R. 50. .	89 3/4	90	
Leening 1832 . . 6	102 1/4			OOSTENRIJK.			
Handel-Maats. 4½	96			Dito dito *f* 100. .			
FRANKRIJK.				Dito dito *f* 250. 4			
Inschr. Grootb. 3	75 1/4	75 3/8	75 1/2	Metalliek 5	92 1/8	93	92 3/4
ENGELAND.				Dito Lond. gen. 5	92 3/4		
Dito per 12 Aug. 3	88			Dito 2½	50 1/2	51	
SPANJE.				Oblig. *Goll & C.* 5			
Certificat. Amst. 5	58 3/4	59 3/8	59 5/16	Dito 4			
Dito *f* 1000 . . . 3	39 5/8	39	39	Cert. Stadsb. dit. 2½			
Uitges. 3 pc. Sch. 5	12	12 1/8	12	Ween. Bankact. 3			
Cert. Bons. Lond. 5	14			DENEMARKEN.			
NAPELS.				Leening te Lond. 3			
Certificat. *A. & R.* 5				BRAZILIEN.			
Dito *Falc. & C.* 5				Dito *Rotschild.* 5	67 1/4	68	
Leen. Lond. *R.* 5				GRIEKSCHE.			
RUSLAND.				Ditote London. 5			
Obl. *Hope* 1798/1816 5	100 1/2	100 3/4	100 1/4				
Dito dito 1828 5	101 1/4						

*** Heden verlostte zeer voorspoedig van een' *ZOON*, ANNA MARIA OERS, geliefde Echtgenoote van

BREDA, J. G. SPRENGERS,

den 25. October 1833. 1e *Luit.-Adjudant, bij het* 1e *bat. der* 1e *afd. Geldersche Schutterij.*

*** Het POLDER-BESTUUR van de HOOGE- en LAGE VUCHT onder *Teteringen*, adverteert bij deze de Ingelanders van denzelven, dat de REKENING wegens de gehoudene Administratie over 1831 en 1832, van dien Polder, van heden af op het Dorpshuis te *Teteringen* zal ter visie liggen, en dat dezelve [illegible] zal worden opgenomen, op Dingsdag den 5den November 1833, des namiddags ten 2 ure, ten huize van C. VERDAASDONK, in *den Roskam*, te *Teteringen.*

TETERINGEN, den 25. October 1833.

Ter ordonnantie van voorschr. Bestuur,

De Penningmeester,

J. VAN GINNEKEN.

*** De Notaris DE BOSSON, te *Etten*, zal, nevens de Erfgenamen van wijlen HENDRIK DE LEEUW, op Maandag den 28sten October aanstaande, ten huize en herberg van den Burgemeester H. SCHRAAUWEN, te *Etten*, publiek veilen, en op Maandag den 11den November daaraanvolgende, in de herberg van M. CONINCX, in *de Zwaan* aldaar, beide 's namiddags om *drie* ure, definitief verkoopen:

Eene kapitale *HUIZING*, bestaande uit *negen* zoo Boven- als Beneden-Kamers; benevens 15 perceelen *ZAAI-* en *WEILAND*, gestaan en gelegen onder *Etten.*

*** De Notaris A. VAN DER POEST CLEMENT, residerende te *Fijnaart*, als daartoe benoemd bij Vonnis der Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te *Breda*, zal, ten overstaan van den Heere Vrederegter van het kanton *Zevenbergen*, ten verzoeke van de beneficiaire Erfgenamen van wijlen den Heer CORNELIS DIJKERS en Mejuffrouw TRESSE OKKER, te *Zevenbergen* overleden, publiek presenteren te verkoopen:

1e koop. Een hechte sterke en moderne HUIZING met 3 Beneden- en 5 Boven-Kamers, meest alle behangen, ruime Keuken met Pomp, Fornuisen en verdere gemakken, Kelders, [illegible], groote en welbeplante TUIN, gelegen in de Molenstraat te *Zevenbergen.*

2e koop. Een HUIS en ERVE, aan de Noord-Havenkant te *Zevenbergen.*

3e koop. Een groote STEENEN SCHUUR en ERVE, aan de Noordstraat te *Zevenbergen.*

4e koop. 5 bunders, 52 roeden, 80 ellen ZAAILAND, aan den Nieuwendijk onder *Zevenbergen.*

De inzet is op den 7den November 1833. De toewijzing op den 21sten November 1833, beide des namiddags om 5 ure, ten herberge van den heer L. VAN STEEN, te *Zevenbergen.*

Nadere onderrigting bij voornoemden Notaris.

*** De Notaris A. VAN DER POEST CLEMENT, residerende te *Fijnaart*, zal, op Maandag den 4den November 1833, des voormiddags ten 9 ure en volgende dagen, ten Sterfhuize van den Heer CORNELIS DIJKERS, te *Zevenbergen*, publiek verkoopen:

De MEUBILAIRE GOEDEREN, ROODE, WITTE en RIJNWIJNEN, op Fust en Flesschen; eene menigte GOUD, ZILVER en Kostbaarheden, [illegible] Goud- en Zilversmidswinkel, tot de nalatenschap van wijlen den Heer CORNELIS DIJKERS en Mejuffrouw TRESSE OKKER behoorende.

[illegible] bij den Heer L. VAN AKEN, Griffier bij het Vredegeregt te *Zevenbergen.*

Uit de Hand te Koop:

Circa 18 bunders DIJK- en AVELINGEN, onder de gemeente *Zevenbergen*, renderende jaarlijks p. m. *f* 550, zeer geschikt om schadeloos, met opgaande Boomen beplant te worden; te bevragen bij den Notaris A. VAN DER POEST CLEMENT. Brieven *franko.*

VERKOOPING VAN PAARDEN.

Ter requisitie van den heere Luitenant kommanderende het detachement der Koninkl. Maréchaussée in de Vesting *Bergen-op-Zoom*, als daartoe behoorlijk gemagtigd, zal, op Donderdag den 31. October 1833, in het lokaal der Maréchaussée aldaar, des middags ten 12½ ure, en ten overstaan van de Notarissen A. L. D. [illegible] DE BEERE, publiek en om *kontant* geld worden verkocht:

1o. Een bruin RUIN-PAARD, oud 5 jaren, Kurassiersmaat, gedresseerd voor tuig en zadel.

2o. Zwart MERRIE-PAARD, kortstaart, oud 7 jaren, gedresseerd voor tuig en zadel.

3o. Zwart MERRIE-PAARD, kortstaart, oud 8 jaren, hanovers-ras, fijn gedresseerd voor zadel.

4o. Vos MERRIE-PAARD, kortstaart, aftands, engelsch-ras, perfect gedresseerd voor zadel.

Mitsgaders de navolgende PAARDEN ongeschikt voor den dienst:

5o. Zwart MERRIE-PAARD, aftands.

6o. Vos MERRIE-PAARD, oud 10 jaren.

Publieke Verkooping

VAN

EXTRA SCHOONE EIKEN BOOMEN.

Mr. W. VAN WELIJ, Notaris te *Rosendaal*, zal, ten verzoeke van de gezamenlijke Erfgenamen van wijlen CORNELIA VOLLAERTS, gewoond hebbende en overleden te *Wouw*, publiek presenteren te verkoopen:

Omtrent 300 EIKEN BOOMEN, van 10 tot 15 Nederlandsche ellen lengte, en van 1 tot 2 Nederlandsche ellen dikte, allen staande onder *Wouw.*

Die daarin gading hebben, komen op Dingsdag den 19den November 1833, des voormiddags *ten negen* ure, ten woonhuize en herberge van JACOBUS VAN GILS in *Haink* onder *Rosendaal*; zullende gedurende *acht* dagen vóór de verkooping van de voormelde Boomen aanwijzing gedaan worden door MARIEN MAAS.

*** Te *'s Princenhage* bij P. VAN POPPEL, zijn te bekomen: alle soorten van FRUITBOOMEN en vele vreemde Gewassen, alle soorten van inlandsche PLANTSOENEN en goed onderhouden HEESTERS, bijzonder EIKEN; prijzen der Eiken Heesters zijn: van 6 duim *f* 10, van 8 à 10 duim *f* 12, van 16 duim *f* 17,50 per 100 stuks, andere Heesters en Plantsoenen naar evenredigheid.

*** BREDA. — De ondergeteekende berigt het geëerde Publiek, dat hij alhier te spreken of te ontbieden is in het Logement *DEN GOUDEN LEEUW*, van Zondag den 27sten tot en met den 30sten dezer, met een alleruitmuntendst assortiment van BRILLEN, in het Schildpad met goud en zilver gemonteerd, als alle soorten van GLAZEN die tot Gezigtkundige Instrumenten behooren.

Zend niemand rond met zijne GLAZEN.

MAGNUS MORIS.

STOOMPACKET-VAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM EN LONDEN.

In Dienst der General Post-office,

voor Passagiers en Goederen.

De Stoompacketten der General Steam Navigation Company, in bovengemelde Dienst, vertrekken, geregeld iederen Woensdag en Zaturdag van *Londen* na *Rotterdam.*

De prijzen der plaatsen zijn: in de Eerste Kajuit £ 3 en in de Tweede Kajuit £ 2.

Het vertrek van *Rotterdam* is bepaald op:

Woensdag den 30. October, des morgens ten 11 ure.

Nadere inlichting bij de Agenten voornd. { W. SMITH & COMP. en P. A. VAN ES.

STOOM-JAGT

PRINSES MARIANNE,

van *MIDDELBURG* naar *ROTTERDAM*,

October en November 1833.

Van *Middelburg.*	Van *Rotterdam.*
Donderdag den 31, 's morg. 5½ uur	Dingsdag den 29, 's morg. 5 uur
Zondag [illegible]	Vrijdag [illegible]

Bij VAN [illegible], Drukkers en Boekverkoopers te *Breda*, is van de pers gekomen:

I. BENAMING DER TREKTUIGEN, derzelver onderdeelen, eigenschappen en gebruik, gevolgd van eene *Instructie, voor het Optuigen, het plaatsen der Paarden in de Stallen, het Aftuigen, het Bergen der Tuigen*; alsmede eenige *algemeene voorschriften bij het Inspannen in acht te nemen.* Prijs 40 Cts.

II. KORT OVERZIGT VAN DE PLIGTEN DER GUIDES, *getrokken uit de Bataillons-school en de Evolutiën van Linie, ten gebruike der Troepen van Z. M. den Koning der Nederlanden.* 50 Ct.

Te BREDA, bij BROESE en COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.